

Agrárválság

A dolgozó tömegek elnyomorodása következtében a mezőgazdasági termékek értékesítése mind nagyobb nehézségekbe ütközik. Ezt bizonyítja az USA búza- és liszt kivitele, amely 1948 óta fokozatosan csökken.

Az USA búza- és liszt kivitele¹

Megnevezés	1948/49	1949/50	1950/51
	I. felév		
	ezer tonna		
Osszesen	13 805	8141	3027
Ebből:			
Marshall-országok	8 885	5302	1674

Csökkenő termelés mellett az eladatlán árukészletek növekedése jellemzi a mezőgazdasági válság súlyosságát.

Búzatermés és készletek az USA-ban²

Megnevezés	1947	1948	1949	1950
Búzatermés (1000 tonna) ..	37 209	35 749	31 202	27 490
Index	100	96,1	83,9	73,9
Búzakészletek (millió tonna) ..	2,3	5,3	8,4	11,4
Index	100	230	365	496

A többi gabonatermelő országban is óriási felesleg halmozódna fel, miközben az emberek milliói éheznek, Indiában és más gyarmati országokban éhínség pusztít, s az USA-ban, a kapitalizmus vezető államában a munkanélküliek száma 15—18 millió. Hivatalos adatok szerint az USA-ban az átlagos kalória-fogyasztás 1948-ban 6%-kal maradt az 1909. évi színvonal alatt. Ez az átlagszám azonban nem tesz különbséget a kapitalisták és munkások fogyasztása között, amely az átlagosnál jóval nagyobb

mértékben csökkent. A kapitalista világ lakosságának átlagos fogyasztására vonatkozó hivatalos adatok azt mutatják, hogy 1945—1949. években az egy főre eső gabonafogyasztás 24%-kal, a burgonyafogyasztás 28%-kal, a rizsfogyasztás 19%-kal maradt az 1909—1913. évi színvonal alatt.³ Ugyanakkor Kanadában, Ausztráliában és Argentínában a búzafelcsúszás 1947-hez viszonyítva 1948-ban 41%-kal, 1949-ben 46%-kal és 1950-ben 59%-kal emelkedtek. A legfontosabb mezőgazdasági országokban a gabonafelcsúszás a háborúelőttihez képest a hatszorosára emelkedtek.

A gabonakészletek alakulása⁴
(Argentína, Ausztrália, Kanada, USA)

	1924—33 = 100
1948	331
1947	401
1948	357
1949	595

Az amerikai monopolisták a válságot olymódon akarják leküzdeni, hogy a kínálatot mesterségesen csökkentik, a keresletet pedig emelik. Ezt a célt szolgálja a vetésterületek csökkentése, az élelmiszerek megsemmisítése, a marshallizáció és végső fokon az agresszív háborús politika.

A vetésterület alakulása az USA-ban (1000 ha)

Búza	31 000 (1949 év)	25 323 (1951 év)
Árpa	4 529 (1950 év)	3 963 (1951 év)
Rizs	745 (1949 év)	651 (1950 év)
Zab	17 007 (1950 év)	15 318 (1951 év)

Forrás: Food and Agricultural Statistics, 1951. szeptember.

Az élelmiszerek megsemmisítését igyekeznek titokban tartani, és csak elvétve lát napvilágot egy ilyentárgyú sajtójelentés. A Reuter-iroda közlése szerint

¹ Szocialisztikus eszkoje szelszkoje hozajsztvo. 1951. 4. sz. adatai alapján számítva.

² Szocialisztikus eszkoje szelszkoje hozajsztvo. 1951. 4. sz. adatai alapján számítva.

³ Berichte des deutschen Wirtschafts-instituts. 1951. 9. sz., 8. old.

⁴ Berichte des Deutschen Wirtschafts-instituts. 1951. május, 9. sz. adatai alapján számítva.

1949-ben 10,7 millió bushel⁶ burgonyát semmisítettek meg. 1950 novemberében az amerikai földművelésügyi minisztérium 26,7 millió bushell burgonya megsemmisítéséről adott ki jelentést. A New York Timesben egy rövid kis hír arról számolt be, hogy a raktárakban felhalmozott tengeri 80%-a megromlott.

Az állam az adófizetők pénzéből milliókat költ a mezőgazdasági cikkek felvásárlására és megsemmisítésére, a vetésterületek csökkentésének támogatására csak azért, hogy a kapitalista monopóliumok megtarthassák magas nyereségeiket. Ugyanakkor a kis- és középfarmerek helyzete egyre rosszabbodik; a nemzeti jövedelemben való részesedésük az 1947. évi 9,6%-ról 1950-ben 6,0%-ra csökkent. Az utóbbi három év folyamán a farmerek jövedelme 27%-kal csökkent, ezzel párhuzamosan növekszik eladósodásuk. A farmerek jelzálogadóssága 1946-tól 1950-ig 4,7 milliárd dollárról 5,4 milliárd dollárra, vagyis 15%-kal emelkedett; csupán 1950-ben 1700 millió dollárral növekedtek a kisfarmerek jelzálogadósságai. A jelzálogadósságok mellett a farmerek egyéb adósságai is emelkednek, mégpedig az 1946. évi 2,9 milliárd dollárról 1950-ben 5,2 milliárd dollárra, majd 1951 első hónapjaiban kb. 6 milliárd dollárra.

A gazdák helyzetét súlyosbítja a termelők és fogyasztók közé beékelődő sok közvetítő szerv is. Minden dollárból, amit a fogyasztó a gabonáért fizet, csak 22 cent, a gyapotnál 7,5 cent és a dohánynál 18,4 cent jut a termelőnek.

Meggyorsult a kisfarmerek tönkremenetelének folyamata. Egyre több far-

mot árvereznek el, mert tulajdonosaik az egyre növekvő adósságaikat nem tudják kifizetni. Ezeket a farmokat a nagybirtokosok és a monopóliumok igen olcsó áron vásárolják meg.

A kisfarmok számának alakulása az USA-ban

1940	6 096 799
1945	5 859 169
1950	5 379 043

Forrás: Neue Zeit, 1951. 32. sz. 25. old.

A földművelésügyi minisztérium adatai szerint több mint 5 millió a mezőgazdasági munkás. Ezek közül kb. 2 millió a nincstelen vándormunkás, aki nem tud állandó munkát találni. A Kongresszus gazdasági jelentéséből megtudjuk, hogy 1948-ban a parasztcsaládok $\frac{1}{3}$ része tartozott az ú. n. „alacsonyjövedelműek” közé. Ezek közül 50%-nak az évi jövedelme 2000 dolláron alul, 25%-nak pedig 1000 dolláron alul van. Rosszabb az arány a néger családoknál, ahol a családok 50%-a évente 1000 dollárnál kevesebbet keres.

A nyugateurópai kapitalista országok parasztsága még nehezebb helyzetben van. A marshallizált országok mezőgazdasága stagnál, a vetésterületek nagysága és a terméseredmények még jóval a háborúelőtti színvonal alatt vannak. Így 1951-ben a francia rozstermés 33%-kal, a burgonyatermés* 16%-kal volt kevesebb, mint a háború előtt; Olaszországban a kukoricatermés* 36%-kal, a rozstermés 13%-kal, Spanyolországban a búzatermés* 23%-kal, az árpatermés* 37%-kal csökkent a háborúelőtti színvonalhoz viszonyítva.

* 1 bushel = 35,237 liter. (A szerk.)

* 1950. év.

Vetésterület⁶

A búza vetésterülete				A rozs vetésterülete			
Ország	1934-38	1951	Százalékos csökkenés	Ország	1934-38	1951	Százalékos csökkenés
	átlag				átlag		
	ezer hektár				ezer hektár		
Dánia	126	82	65	Ausztria	367	259	71
Franciaország	5224	4205	80	Dánia	147	114	78
Olaszország	5040	4726	94	Franciaország	663	488	74
Hollandia	142	76	54	Ny -Németország	1666	1350	81
Spanyolország	4557**	4200	92	Hollandia	218	160	73

* Food and Agricultural Statistics. 1951. 2-3., 7-8. és 9. sz. adatai alapján számítva.

** 1921-35. év átlaga.

Franciaországban a mezőgazdaság részesedése a nemzeti jövedelemben az 1938. évi 24%-ról 1949-ben 20%-ra esett. 1950/51-ben a parasztnak a gabonafélék eladásából származó jövedelme becslések szerint kb. 30 milliárd frankkal kevesebb, mint 1949/50-ben volt.

Hivatalos adatok szerint a mezőgazdasági kisüzemek száma 1946-tól 1949-ig 879 000-re csökkent. Franciaországban a földtulajdonosok 73%-át kitevő 10 hektáron aluli kisbirtokok a megművelt területnek csupán 22%-ával rendelkeznek, ezzel szemben a földtulajdonosok 3%-a a megművelhető föld 30%-át tartja kezében. A kormány adópolitikájával a nagybirtokok érdekeit képviseli. 1946-tól 1951 januárig a kormány kb. 52 milliárd francia frank kölcsönt folyósított a nagybirtokoknak.

Súlyosbitja a kis- és középparasztek helyzetét, hogy az ipari és mezőgazdasági cikkek ára közötti eltérés a mezőgazdaság terhére alakul. 1951 februárjában a mezőgazdasági termékek árindexe (1938 = 100) 1886, az iparcikkeké pedig 3217 volt.

Nyugat-Németországban a 0,5–5 ha területű gazdaságnagyságcsoportha a gazdaságoknak kb. 55%-a tartozik, míg területük a megművelt földterületnek csak 10%-a. A 100 ha és ennél nagyobb területű gazdaságok száma viszont az összes gazdaságok számának csupán 0,8%-a, területük azonban az összes földterületnek kb. egyharmadrészt foglalja magában. 1939-től 1949-ig a mező- és erdőgazdasági üzemek száma 1,3%-kal csökkent.

Kis- és középgazdaságok	1938/39	1948/49	1949/50
Hektáronkénti tiszta jövedelem (RM, ill. DM)	94	65	75
Adó (RM, ill. DM)	33	59	93

Forrás: Die Wirtschaft, 1950. október 27., 43. sz., 6. old.

A kis- és középparasztek növekvő elszegényedésének egyik fő oka az adóterhek növekedése. A müncheni Gazdaságkutató Intézet jelentése azt mutatja, hogy 1949/50-ben a hektáronkénti tiszta jövedelem a háború előtthöz viszonyítva 20%-kal csökkent, ugyanakkor az adó-

terhek majdnem a háromszorosára növekedtek.

A mezőgazdasági dolgozókat az életszínvonaluk csökkenése arra kényszeríti, hogy lakóhelyüket elhagyják és a városokban keressenek munkát. A „Bauernkorrespondenz“ által összeállított adatok rávilágítanak arra, hogy a földtől való menekülés az utóbbi években milyen méreteket öltött.

A nyugatnémetországi mezőgazdasági munkások létszáma

	Szám	Index
1948. január 1.	1 715 300	100
1949. január 1.	1 478 900	86
1950. január 1.	1 349 200	78
1950. július 1.	1 175 600	68

Forrás: Die Wirtschaft, 1950. október 27., 43. sz., 6. old.

A mezőgazdasági munkások száma tehát 2½ év alatt több mint félmillióval csökkent és ez a folyamat tovább tart.

Olaszországban, ahol a mezőgazdaság még teljesen feudális jellegű, a földtulajdonosok 93,4%-ának 5 hektárnál kevesebb földje van, a tulajdonukban lévő föld pedig az összes földterület 31%-át képezi. Ezzel szemben a földbirtokok 5%-e a földterület 35%-át birtokolja. A mezőgazdasági terület egyrészt tehát rengeteg apró egységre oszlik, másrészt pedig csekélyszámú földesúr kezében összpontosul. Jellemző, hogy Giulio Berliugierinek csak Calabriában 55 412 acre* földje van, báró Alfonso Barraco birtoka 42 500 acre kiterjedésű.

Ugyanakkor 5,3 millió földnélküli paraszt éhbérért dolgozik vagy teljesen munkanélküli. A mezőgazdasági munkások, az ú. n. „braccianti“-k naponként 350–500 lírát keresnek, de évente legfeljebb 120 napot dolgoznak. A nők napi keresete 250–400 líra, a gyermekeké — akik sok helyen már nyolcéves koruktól dolgoznak — 100 líra.

A kapitalista országokban a kommunista pártok vezetésével a mezőgazdasági munkások, munkanélküliek, kis- és középparasztek milliói harcolnak a kizsákmányolás ellen, a föld igazságos felosztásáért. Küzdenek az amerikai beavatkozás ellen, amely mindenütt az életszínvonal csökkenését s a munkanélkülség emelkedését vonja maga után.

* 1 acre = 0,4046 ha.

ANGLIA

Külkereskedelem

Az angol külkereskedelmi mérleg hiánya 1951 I. félévében 552 millió font volt. Ez a passzívum 2½-szer akkora, mint 1950 megfelelő időszakában, és az 1947-es válságévnél is magasabb.

A külkereskedelmi mérleg deficitje¹

Millió font

1947 I. félév	267
1948 "	251
1949 "	200
1950 "	224
1951 "	552

A fegyverkezési hajsza következtében kudarcba fulladt az angol jobboldali munkáskormányának az „austeritá”-n, vagyis a szigorú gazdaságosság elvén alapuló külkereskedelempolitikája, amely az angol export növelését és az import csökkentését tűzte ki céljául. 1951 I. félévében a behozatal érték szerint 43%-kal volt magasabb, mint 1950. év átlagában, ezzel szemben a kivitel csak 14%-kal emelkedett.

Az exportpolitika csődjének okait a haldó World News and Views a következőkben foglalja össze: 1. a stratégiai nyersanyagkészletek gyűjtése, 2. fontos exportáruk, így a gép-, acél- és szénkivitel csökkentése a fegyverkezés következtében, 3. az amerikai és nyugat-európai piac felvevőképességének szűkülése a lakosság vásárlóképeségének csökkenése következtében, 4. a német és japán verseny újjáéledése, 5. a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal való kereskedelmi kapcsolatok beszüntetése az USA nyomására.

A behozatal értékének nagyarányú növekedését elsősorban a fegyverkezéshez szükséges nyersanyagok iránti fokozott kereslet és az ezzel kapcsolatos óriási áremelkedés okozta. Az export- és importárak közötti eltérés 1951 I. félévében fokozódott:²

Hónap	Import-árak	Export-árak	Import-árak az export-árak %-ában
	1950 = 100		%-ában
1951 január	119	107	111
február	125	109	115
március	128	112	114
április	136	115	118
május	142	118	120
június	143	120	119

Az év első öt hónapjában a behozott árukért átlagban 30%-kal, júniusban 43%-kal kellett többet fizetni, mint az elmúlt évben. Ugyanakkor az exportárak csak 20%-kal emelkedtek. Az export volumenét — amint azt Gaitskell pénzügyminiszter megállapította — 20%-kal kellene emelni ahhoz, hogy a kereskedelmi mérleg kiegyensúlyozott legyen.

A külkereskedelmi válság természetesen nem maradhat hatás nélkül a fizetési mérleg alakulására. Az elmúlt évben a fizetési mérleg 229 millió font többlettel zárult, ez évben a hiány előreláthatóan 300 millió font lesz.

Kedvezőtlenül alakult a dollárterület országaival lebonyolított külkereskedelmi forgalom. 1951 I. félévében 1950 I. félévéhez viszonyítva Angliának a dollárterület országaival lebonyolított kereskedelmi forgalmából adódó deficitje 57%-kal emelkedett. Súlyosbíttja a sterling-országok devizahelyzetét, hogy 1951 II. negyedévében az angol gyarmatoknak az USA-ba irányuló kivitele is csökkenni kezdett, mivel az USA korlátozta ón-, gumi- és gyapjúvásárlásait. 1951 II. negyedévében a sterling-tömb arany- és dollárbevételei az előző negyedévhez képest 396 millió dollárral csökkentek.

A kiutat a válságból az angol monopolisták és labourista lakájaik természetesen úgy vélik megtalálni, hogy a dolgozók amúgy is alacsony életszínvonalát tovább csökkentik. A blackpooli jobboldali szakszervezeti kongresszuson Gaitskell pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy „...ha nem csökken a hazai fogyasztás, ...akkor tovább kell csökkenteni a behozatalt, ami végzetes következményekkel járhat“.

¹ Monthly Digest of Statistics, 1951 augusztus, adatai alapján számítva.

² Monthly Digest of Statistics, 1951 augusztus, adatai alapján számítva.

Az export tervbevett emelése a munka intenzitásának további fokozását jelenti, ugyanakkor az import csökkentése az élelmezési viszonyok rosszabbodását vonja maga után. Anglia élelmiszerszükségletének több mint a felét külföldről hozza be, és a fegyverkezési program végrehajtása érdekében a monopolisták inkább a dolgozók élelmiszerellátását áldozták fel, mint az óriási nyereségeket biztosító stratégiai nyersanyagbehozatalt.

Az élelmezési helyzet már jelenleg is válságos. A Daily Telegraph c. napilap rámutat arra, hogy a gyenge táplálkozás következtében az emberek ellenállóképessége állandóan csökken. Ez év első negyedében a halandóság ugyanakkora volt, mint a háborús, 1940-es év I. negyedében.

Ugyanakkor, amikor a dolgozók életszínvonala egyre csökken, az angol monopóliók a fegyverkezési konjunktúrából mind nagyobb profitot biztosít magának. A Financial Times kimutatása szerint 1620 vállalat nyeresége 1951 első

öt hónapjában az előző év ugyanazon időszakához viszonyítva 22%-kal emelkedett. A nyersanyagtermelő- és olajvállalatok nyeresége 54%-kal, a gépiparé pedig 22%-kal emelkedett.

Angol cégek nyereségének növekedése 1951 első öt hónapjában³

Megnevezés	Cégek száma	Profit		Növekedés % -ban
		1950	1951	
		első 5 hónapjában (millió font)		
Gépipar	135	53,7	64,9	21
Elektromos- és rádióipar	38	37,7	43,2	15
Repülőgépmotor	51	38,5	52,3	36
Pamut	52	23,4	30,0	28
Gyapju	36	10,1	14,4	43
Műselyem	43	14,2	18,5	30
Kötöttáru	28	5,7	8,8	46
Élelmiszer-, szálloda- és élelmiszer- és élelmiszer-üzemeltetők ..	135	33,1	36,6	11
Szövetnagykereskedők	78	41,6	45,7	10

³ Labour Research, 1951. július, 7. sz., 123. old. adatai alapján számítva.

OLASZORSZÁG

Gazdasági helyzet

Az elmúlt években Olaszország gazdasági élete a marshallizálás „áldásos” hatása következtében az egyre mélyülő válság jeleit mutatta. Az amerikai monopóliók nyomására meginduló fegyverkezés csak annyiban változtatott a helyzeten, hogy Olaszországban éppen úgy mint a többi csatlós államban a hadimegrendelésekre dolgozó iparágakban némileg emelkedett a termelés, azonban a polgári fogyasztásra termelő iparágakban tovább tart a válság, a munkanélküliség emelkedik és a dolgozók életszínvonala csökken.

Bár a hivatalos statisztikák meghamisított indexei révén azt a látszatot szeretnék kelteni, mintha az ipari termelés meghalada volna a háborúelőtti termelés színvonalát, az egyes hadiszempontból fontos nyers- és alapanyagok termelése

még mindig jóval a háborúelőtti színvonal alatt van.

Nyers- és alapanyagok termelésének alakulása

Megnevezés	1938	1950 I.	1951 I.
	negyed- évi átlag	negyed- év	negyed- év
	ezer tonna		
Vasérc	248	125	103
Szén	337	292	296
Nyersvas	216	108	103
Kén	99	57	60

Forrás: Bjulletenij inoztranoj kommerszkoj informacii, 1951. 96. sz., 34. melléklet, 1-2. old.

A nyersanyagellátás egyik legsúlyosabb problémája az olasz ipari termelésnek. A „24 ore” c. napilap adatai sze-

rint 1950 júliustól novemberig a készletek a bányákban 28%-kal, a vegyiparban 41%-kal, a textiliparban 18%-kal csökkentek. Hiány mutatkozik színesfémekben, vasban, acélban, és különösen súlyos a helyzet a szén- és hulladékvasellátás terén. A szénellátás jelentősen lemaradt a havonta kb. 850 000 tonna ipari fogyasztás mögött. A készletek kiegészítéséhez szükséges szénmennyiségek tekintetbevételével jelenleg kb. 1 000 000 tonna szén kell havonként importálni. Ezzel szemben januárban 714 000, februárban 720 000, márciusban pedig 742 000 tonna szén hoztak be. Az angol és nyugatnémet szénszállítmányok csökkenése következtében 1951 I. félévében kb. 2 000 000 tonna szén importáltak az USA-ból kb. 45 000 000 dollár értékben.

Az elavult gépi berendezések, az elmaradt termelési módszerek és a nyersanyaghiány pótolja az ipari kapacitás teljes mérvű kihasználását. A gépipar termelési kapacitása mindössze 30–50%-ban, a traktorgyártásé 50%-ban, a hajógyártásé 35%-ban, a szerszámgyártásé és színesfémkohászaté pedig 50%-ban van kihasználva.

A fentemlített nehézségek következtében 1951. év elején a hadiipar termelésének növekedése is lelassubodott. Hivatalos adatok szerint az ipari termelés 1950 IV. negyedévében 12%-kal, 1951 I. negyedévében pedig csupán 3%-kal növekedett az előző negyedhez képest.

A hadigazdálkodásra való átállás természetesen a polgári fogyasztásra termelő iparágak termelésének csökkenéséhez vezetett.

Fontosabb fogyasztási cikkek termelése 1951 májusában¹ (1950 október = 100)

Gyapjuszövet	93
Gyapjufonal	76
Kötszővottáru	60
Harisnyafélék	63
Cipő	76
Papír	87

KÜLKERESKEDELEM

1951 első négy hónapjában a külkereskedelmi mérleg passzívuma 15 milliárd lírával volt nagyobb, mint 1950 azonos

időszakában; a behozatal 107 milliárd lírával, a kivétel pedig 92 milliárd lírával emelkedett.²

Időszak	Behozatal	Kivitel	Passzívum
	milliárd líra		
1950 első négy hónap ..	298,5	216,4	82,1
1951 első négy hónap ..	405,5	308,8	96,7

A behozatal és kivétel értékének emelkedését az árak emelkedése okozta; míg azonban az importárak 1951 májusában 1950 júliusához viszonyítva 46%-kal emelkedtek, addig az exportárak csak 25%-kal növekedtek. Olaszország ugyanis főleg nyersanyagokat és félkészárakat importál, amelyek világpiaci ára a koreai háború kitörése óta erősen emelkedett, ugyanakkor zöldséget, gyümölcsöt és bort, stb. exportál tehát olyan cikkeket, amelyek nem elsőrangú fontosságúak, és amelyek elhelyezése mind nagyobb nehézségekbe ütközik.

Az USA-ba irányuló kivétel 1951 első négy hónapjában 1950 azonos időszakához viszonyítva több mint kétszeresére emelkedett. Az amerikai monopolisták Olaszországból is éppúgy, mint a többi marshallizált országból, kiszipolyozták a fegyverkezéshez szükséges stratégiai nyersanyagokat, így elsősorban a szicíliai kén. Ezzel szemben az USA-ból való behozatal csökkent, mert az USA csökkenti az ú. n. Marshall-szállítmányokat, azonkívül a fontosabb nyersanyagok kivételét korlátozza. A békétábor országai- gaival szemben alkalmazott diszkriminációs politika következtében ezekkel az országokkal tovább csökkent a külkereskedelmi forgalom.

KÖLTSÉGVETÉS, ÉLETSZÍNVONAL, MUNKANÉLKÜLSÉG

A hivatalos háborús kiadások összege 1951/52. költségvetési évben kb. 40%-kal emelkedik. Ezenkívül három évre még 250 milliárd líra (400 millió dollár) pótkeretet irányoztak elő fegyverkezési célokra. A költségvetési deficit 1951/52. évben előreláthatóan 369 milliárd lírát tesz ki.

¹ Bollettino mensile di Statistica, 1951 augusztus, adatai alapján számítva.

² Bollettino mensile di Statistica, 1951 július, adatai alapján számítva.

A fokozott fegyverkezés Olaszország amúgy is zilált pénzügyi helyzetét még jobban aláássa. Az államadósság 1950 júniustól 1951 február végéig 179 milliárd lírával emelkedett, és a háborúelőttinek 20-szorosát teszi ki. A fizetési eszközök mennyisége a folytonos pénzkibocsátás következtében 1950. év végén a háborúelőtti mennyiség 64-szeresére nőtt.

Hivatalos adatok szerint a nagykereskedelmi árindeks és a létfenntartási költségek a koreai háború kitörésétől kezdve a következőképpen emelkedtek (1938 = 100):²

Megnevezés	1950 június	1951 március
Nagykereskedelmi árindeks	4071	5724
Létfenntartási költségindex	4823	5199
Élelmezési költségindex ..	5888	6105

Amint a Rudé Právo közli, az olivaj ára a háborúelőttinek 80-szorosára, a sajté és vajé 75-szeresére, a húsé 70-szeresére, a tejé 60-szorosára, a gyümölcsé és zöldségé majdnem 50-szeresére emelkedett.

Természetesen ez csak átlagfogyasztás, és a munkásosztály fogyasztásának csökkenése az átlagosnál jóval nagyobb.

A termelési kapacitás krónikus kihasználatlansága, a termelés csökkenése, valamint a vállalatok felszámolása következtében a munkanélküliség egyre fokozódik. A kisebbített hivatalos adatok szerint a munkanélküliek száma 1950 szeptembertől 1951 márciusig 356 904-gyel emelkedett. Még ezek szerint a statisztikák szerint is több mint 2 000 000 a munkanélküli, és ugyanennyien dolgoznak csökkentett munkaidővel, heti 16—24, vagy 36 órát. A mezőgazdasági munkanélküliség ezekben a statisztikákban nincs benne. A mezőgazdasági munkások túlnyomó része évenként csak 100—120 napot dolgozik. Ha a foglalkoztatottak és munkanélküliek számát összehasonlítjuk, úgy az iparban öt teljes vagy részleges foglalkoztatottra két munkanélküli jut. A mezőgazdaságban

még rosszabb a helyzet; ott két foglalkoztatottra három munkanélküli, sőt Calabriában egy foglalkoztatottra két munkanélküli jut.

A Kommunista Párt vezetésével egyre fokozódik a munkások ellenállása és harca, amely nemcsak a sztrájkmozgalmakban nyilvánul meg, hanem a munkások küzdenek a gyárak leállításá ellen (Ansaldo- és Breda-művek), és a nincstelen parasztok megszállják és egymás között felosztják a megműveletlen földeket. Az ellenállás átterjedt a munkásságról a közalkalmazottakra is. Szeptemberben másfélmillió közalkalmazott sztrájkolt. A vasutasok több mint 90%-a, a postások 98%-a, a községi tisztviselők 96%-a és az állami hivatalnokok 97%-a vett részt a sztrájkban.

Az olasz hivatalos statisztikák meghamisítják a munkások keresetére vonatkozó adatokat, és ezért ezeknek a statisztikáknak alapján nem nyerhetünk tiszta képet a munkások vásárlóerejének tényleges alakulásáról. A szakszervezetek megállapítása szerint egy négytagú munkáscsalád létfenntartási minimuma kb. havi 52 000 líra. Ezzel szemben a gép- és fémiparban dolgozó munkások átlagos havi keresete 26 862 lírát, a textiliparban dolgozóké 17 999 lírát, az élelmezési iparban dolgozóké 18 471 lírát tesz ki. Mac Carven amerikai szenátor olaszországi ellenőrző körútjáról tett jelentésében írja, hogy „...csupán Lucca tartományban 60 000 ember él barlangokban, Dél-Olaszországban a házak 5%-ában van vízvezeték, 4 millió olasz évente csak kétszer eszik húst“.

A hivatalos — tehát megszerített — statisztikai adatok is azt mutatják, hogy az élelmezési viszonyok rosszabbodtak.

*Egy főre eső évi fogyasztás 1950-ben**
(1938 = 100)

Rizs	84
Burgonya	77
Marhahús	84
Disznóhús	72
Tojás	89
Hal	88
Zsír	89

² Monthly Bulletin of Statistics, 1951 augusztus adatai alapján.

* Banca Nazionale del Lavoro, Quarterly Review, 1951. 16. sz., 16. old. adatai alapján számítva.